

STRANDINGSDRAMAET ER overstået. Det svenske skib hugger sig ind på kysten ved Hanstholm i februar 1934. Bromolie-teknikken, som fotografen har anvendt, er med til at give billedet en dyster tone. Foto: Lokalhistorisk Arkiv for Thisted Kommune

HISTORIEN I BILLEDET

Hanstholm melder strandning

REDNINGSAKTION: Svenske søfolk blev reddet - og kom i kirke

Af Orla Poulsen
Lokalhistorisk Arkiv
for Thisted Kommune

HANSTHOLM: Carl Johan Jørgensen er fotograf i Thisted. Straks han hører om strandningen ved Hanstholm, finder han det bedste uden-dørskamera frem, sikrer sig køreløjlig, men må vente, indtil det værste uvejr er overstået. Først et par dage efter kommer han af sted. Der er flere biler på vejene end normalt, så nyheden om, at der er sket noget usædvanligt, har haft travlt i et Thy, der ellers har haft nok andet at tænke på. Uvejret har raset de seneste døgn. Da fotografen endelig når ud til kysten, ser han og hans kamera skibet stå og hugge i strandkanten. På billedet fornemmer man stormen, der stadig pisker havet op, skumtoppe og sand flyver gennem luften. Folk har besvær med at holde på hat og briller. Der er en sær stemning af uvirkelighed over billedet og en rest af det drama,

der har fundet sted.

Der er flere billeder i arkiverne af strandingen ved Hanstholm - en af de største - men Thisted-fotografens billede har også en af molen med. Forventningerne til havnebyggeriet er store, men det skal vise sig, at det først er langt senere, havnen når realiteternes verden. Og får en afgørende betydning for den moderne udvikling af Thy. Men her - i 1934 - får molen en afgørende betydning for redningen af mand-skab fra det strandede skib.

Datoen er 8. februar. Stormen har de seneste døgn ført til en forrygende blanding af hagl-, sne- og regnbyger. Himmel og hav går på det nærmeste i ét. Tage blæser af huse - det går bl.a. ud over Hotel Aalborg og Thisted Sygehus - gavle vælter, og i Sydthy løber flere møller løbsk. Flere skibe sættes på grund. Skibet ved Hanstholm hedder "Tom", det er på 3400 tons og fra Stockholm. Det er i ballast på vej

hjem og med 20 mands besætning, der alle kommer i land.

Redningsvæsenet

I redningsvæsenets nøgterne årsberetning for 1934 er strandning og redning beskrevet:

"8. februar 1934 kl. 14.05 fik opsynsmanden ved redningsstation Hanstholm meddelelse om, at en østgående damper, der i øjeblikket befandt sig omtrent ud for havneanlægget, sandsynligvis snart ville strandes. Vinden var i NV 10, meget svær sø, østgående strøm og stærkt højvande. Redningsmandskabet og transportstene blev straks alarmeret og mødte ved stationen, hvor raketapparaterne blev læsset på vogne og transporteret ca. 500 meter vestpå til molen. Her var damperen imidlertid strandet. Den stod klods op ad læmolen ca. 70 meter fra land. Nogle tilstedeværende fiskere havde straks, da skibet strandede,

at nogle ombordværende gjorde klar til at springe ned på molen, dette var imidlertid i højeste grad livsfarligt, da den ustandseligt overskyldes af brodsøer og næsten var begravet i søen på grund af højvandet. Med en trosse mellem sig søgte fiskerne ud på molen for at hindre de skibbrudne i at vove springet. Man fik ved hjælp af en trosse forbindelse mellem skibet og folkene på molen, og de skibbrudne entrede fra borde og blev hjulpet i land", slutter den officielle rapport.

Ved højvande tre uger senere lykkedes det bjergnings-selskabet Svitser at slæbe det halvtomme skib fri og til Frederikshavn, hvorefter det efter en reparation kunne sejle hjem. Det var få skibe, der kom til at sejle igen efter en strandning på vestkysten. "Tom" var imidlertid sluppet heldigt. Efter stormen stod skibet halvt oppe på stranden. Et døgn havde den hugget mod mo-

len. Det svenske skib mødte sin skæbne i form af en tysk torpedo under krigen, hvor skibet sejlede i krigskonvoj.

I kirke

Ebbe Kløvedal Reich fortæller om strandingen og dagene der fulgte i bogen Viljen til Hanstholm (1981/1992):

"To dage efter stormen og redningen var det søndag, og de folk, de skibbrudne svenskere var blevet indloget hos, mente, at man burde gå i kirke. Men kaptajnen var ateist og hans besætning ikke den rene søndags-skole, så han mente ikke, at det var noget for dem. "Ja, hvis ikke molen og vi andre havde reddet jer, "sagde en Hanstholm-kone, "så var I ellers kommet i kirke - med fødderne først og båret af os andre". Den kunne han ikke stikke, så svenskerne gik i kirke, hvor pastor Mehr prædikede. Han noterer med nogen stolthed, at kaptajnen sang med på "Vor Gud han er så fast en borg", så det run-

gede i stenvæggene og folk drejede hovederne for at beundre ham", slutter Ebbe Kløvedal Reich sin Hanstholm-beretning.

Ifølge den lokale historie lagde kirkegængerne efter gudstjenesten og kaptajnens salmesang vejen forbi det strandede skib.

Thisted-fotografens billede har siddet på væggen i mange hjem langs vestkysten, og det er via Evelyn Husted, Markvænget 34, Thisted, kommet til Lokalhistorisk Arkiv samling i forbindelse med det seneste års billedindsamlings-kampagne. Artikler i avisen om "Billedet i historien" og møder rundt omkring i borgerforeninger har fået mange til at kigge efter en ekstra gang i skuffer og gamle fotoalbums og er vendt tilbage med væsentlige bidrag til den lokale historie for fremtidige generationer.